

ศิลปและวัฒนธรรม ล้ำค่าโฉมใหม่ในการดำรงชีวิต

กฤษณ์ ฤทธิ์เคชา

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทนำ

กระบวนการเรียนรู้ศิลปศาสตร์การต่อสู้ประจำชาติไทย มิได้เน้นเฉพาะการต่อสู้แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังลึกไปถึงการสร้างจิตสำนึก ของความเป็นคนไทย จิตวิญญาณแห่งชาติพันธุ์จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงหน้าที่ และภาระอันจะต้องปฏิบัติต่อแผ่นดินถิ่นเกิด

บุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสุดยอด บนวิถีแห่งการต่อสู้ จะต้องมึคุณธรรม จริยธรรม สติสัมปชัญญะ เป็นพื้นฐาน จึงสามารถแก้ปัญหาและเหตุการณ์ให้พ้นวิกฤตได้ ศิลปะการต่อสู้จึงเปรียบเสมือนอุบาย จักทำให้บุคคลเข้าถึงสัจธรรม ผู้ที่เข้มแข็ง จะไม่รังแกข่มเหงผู้ที่ค้อยกว่า แต่กลับปกป้องคุ้มครอง

สังคมปัจจุบัน ถูกกระแสโลกาภิวัตน์ ครอบงำจนแทบไม่เหลือความเป็นมนุษย์ให้เห็น ความรุนแรงป่าเถื่อน ไร้มนุษยธรรม มีกลาดเกลื่อนแผ่นดิน

องค์ความรู้ด้านการต่อสู้ อาจเป็นหนทางหนึ่ง ที่จุดประกายการเรียนรู้ เพื่อความอยู่รอดในสังคม เป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาสู่ชุมชน ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๒

เหตุใดจึงต้องเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมการต่อสู้

เมื่อพูดถึงศิลปะการต่อสู้ประจำชาติไทย ทุกคนหรือกระทั่งต่างชาติ จะต้องนึกถึง การต่อสู้ มวยไทย และดาบไทย เพราะการต่อสู้ดังกล่าวนี้ เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น เคียงคู่มากับชาติไทย ซึ่งผสานกลมกลืน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กลายเป็นสายเลือด

เลือดไทยสีแดงเข้ม หมายถึง ชาตินักรบที่พร้อมจะเสียสละพลีชีพเพื่อแผ่นดินชาติไทยจึงเป็นหนึ่งเดียวในแหลมทอง ที่คงความเป็นเอกราช มาช้านาน นับพันปี เรามีภาษาพูด ภาษาเขียนตลอดจนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เราเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นดินแดนที่เกือบเก่าแก่ที่สุดของโลก ดังมีหลักฐานยืนยันได้

จากแผ่นดิน ที่มีมนุษย์อาศัยอยู่แต่สมัยยุคหินเก่า ในยุคก่อนประวัติศาสตร์คือ พวก “ออสโตรลอยด์” ต่อมา “พวกนิกริโต” ได้อพยพเข้ามาในสมัยหินกลางและพวก “มองโกลอยด์” ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของจีนได้อพยพเข้ามาในสมัยหินใหม่(ยุคโลหะ)ดินแดนแถบนี้ เป็นถิ่นที่อุดมสมบูรณ์ ที่ไม่มีที่ประเทศในโลก มีหลักฐานของมนุษย์ย้อนหลังไปหลายหมื่นหลายล้านปี เรามีทรัพยากรและหลักฐานมากมายทั้งบนบก ในน้ำและใต้ดิน ที่พร้อมจะให้นักโบราณคดี ได้พิสูจน์และวิจัย

เราได้พบซากโครงกระดูกมนุษย์โบราณตลอดจน เครื่องใช้ เครื่องมือ ที่ทำด้วยหินเป็นรูป ขวาน หอก กระบอง หัวลูกศร เครื่องประดับ ที่ทำจากเปลือกหอยที่บ้านเก่า ต.จระเข้เผือก จ.กาญจนบุรี มีอายุกว่า ๑๐,๐๐๐ ปี เรามีภาพเขียนแสดงการปลูกข้าว ทำนาที่ผาแต้ม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี และการเลี้ยงวัวที่ถ้ำวัว บนภูพระบาท อ.บ้านฝ่อ จ.อุดรธานี และที่ภูปลาร้า จ.อุทัยธานี นอกเหนือจากกระดูกของสัตว์ ที่นำมาฝนเป็นอาวุธและ เครื่องใช้ เรายังมี เทคโนโลยีทางโลหะ การทำเหมืองแร่ หลอมสำริด มาหลายพันปีแล้ว แม้กระทั่งผ้าทอด้วยเปลือกไม้ และใยกล้วย กว่า ๗,๐๐๐ ปี เราพบซากเมืองเก่าหลายพันแห่ง เรียงรายอยู่ตามลำน้ำใหญ่ คู่ม่น้ำทำกิน ก่อน ๑,๕๐๐ ปีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ประมาณ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ปี เรารู้จักการปั้นภาชนะดินเผาที่แม่ฮ่องสอน และที่หมู่บ้านเชียง จ.อุดรธานี รู้จักการจักสานหัตถกรรม ถักทอจากหวายและไม้ไผ่ โดยการพบเสื่อลำแพนห่อศพ อายุประมาณ ๔,๐๐๐ปี ที่ จ.กาญจนบุรี ในภาคอีสาน พบแหล่งหัตถกรรมโลหะ ขวานทองแดง ทองเหลือง ที่บ้านปะอ่าว อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

สมัยประวัติศาสตร์ เมื่อ ๑,๐๐๐ ปี พบจารึกที่เก่าแก่ที่พะเยีด อ.เมือง จ.จันทบุรี ทำให้สามารถศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ได้จากบันทึก ที่เป็นลายลักษณ์อักษร แทนการตีความจากศิลปะวัตถุ

ในยุคนี้ ดินแดนที่เป็นประเทศไทย มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก และต่อมา ในศตวรรษที่ ๑๘ ชุมชนเขตนี ก็ได้รวมกันเป็นอาณาจักรไทยในที่สุด พอจำแนกได้คือ อาณาจักรล้านนา ประมาณ พ.ศ.๑๓๐๐-๒๑๐๑ นำโดยพ่อขุนเม็งรายมหาราชอาณาจักรสุโขทัย ประมาณ พ.ศ.๑๓๘๐ นำโดยพ่อขุนบางกลางหาว (ศรีอินทราทิตย์)อาณาจักรอยุธยา ประมาณ พ.ศ.๑๘๘๑ - ๒๓๑๑ โดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่๑(พระเจ้าอู่ทอง) พระผู้สถาปนา กรุงพระนครศรีอยุธยา เป็นราชธานี และสถาปนาวัดพุทไธสวรรย์ เป็นอนุสรณ์แห่งการสร้างชาติของพระองค์

ดินแดนแห่งสามอาณาจักรนี้ที่ประวัติศาสตร์ของโลกต้องกล่าวขาน ในนาม “แผ่นดินสยาม”ของอัญเชิญกระแสนพระราชดำริสขององค์ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อคราวเสด็จทอดพระราชวังเมืองโบราณอยุธยา พระราชทานธง และเนื้อเพลง “เราสู้” แก่ทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ ความว่า การรู้จักบ้านเมืองของตนเอง เป็นเรื่องสำคัญที่สุดของการวางรากฐาน แห่งความรู้สึกในชาติการที่เราจะศึกษา และรักอะไร ได้ลึกซึ้ง และยืนยาว เราต้องรู้จักสิ่งที่เราจะรักเสียก่อน เราจะรักโดยไม่เคยรู้จัก ไม่เคยเห็นนั้นย่อมทำใจได้ยาก และแม้จะรักได้ก็เพียงรักด้วยอารมณ์เท่านั้น มิใช่รักด้วยเหตุผล การโฆษณาชวนใจก็ดี ด้วยละครก็ดี อาจทำให้เกิดความรักชาติได้เหมือนกัน แต่เป็นไปโดยผิวเผินไม่แน่นแคว้น เท่ากับที่เราจะพยายามบอกว่าแผ่นดินของเราอยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร มีอะไรควร จะรักษาหวงแหน นี่เป็นเพียงข้อคิดที่ชี้ให้เห็นว่า “ความเป็นไทย”และดำเนินชีวิตตามแบบฉบับของคนไทย เพื่อคงความเป็นไทยเอาไว้ให้ได้ ถึงเวลาแล้วที่เราจำเป็นต้องสร้างความรู้สึกของคนในชาติเรา ให้รักความเป็นไทย ตั้งแต่วัยเด็ก

คนไทยเท่านั้นที่เข้าใจและทราบซึ่งในภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และศิลปะของไทยเราเอง และคนไทยเท่านั้นที่จะรักษาและพัฒนารดกลเหล่านั้น ของเราให้เจริญยิ่งขึ้นไป “ถ้าเรารักษาวัฒนธรรมเอาไว้ไม่ได้ เราก็ไม่สามารถรักษาความเป็นไทยไว้ได้เช่นกัน”

ในปัจจุบัน เมืองไทยเป็นแห่งเดียวในโลกที่มี พุทธศาสนาเจริญที่สุด มีวัดที่ประกอบไปด้วย ศิลปะที่งดงามวิจิตร และมีโบราณสถาน ที่แสดงถึงความรุ่งโรจน์ ในสมัยอดีตอยู่เป็นอันมาก แผ่นดินไทยของเราบางครั้งร้อน บางครั้งเย็น เราก็อยู่ของเราได้

ในท่ามกลางกระแสโลกที่แปรเปลี่ยนผกผันไทย ยังคงเป็นไทยอยู่ได้ก็ด้วยความสำนึกในเอกลักษณ์มรดก วัฒนธรรม ที่มีมาสืบเนื่องช้านาน เรามีศาสนาพุทธ เป็น

เครื่องยึดเหนี่ยวนำจิตใจ มีวิถีชีวิตแบบไทย ที่ผสมกลมกลืน ผสานสอดคล้อง ด้วยสุนทรียะและภูมิปัญญา ภายใต้อิทธิพลของคติ และคตินิยมทางพุทธศาสนา

จากหลักฐานศิลปจารึก หลักที่ ๒ แห่งสุโขทัยได้ระบุถึงความสามารถ และความรอบรู้ของพระมหาเถระศรีธราชราชูปถัมภ์

“ด้วยรู้ ด้วยหลาก ด้วยแก้ว ด้วยกล้า ด้วยตะ ด้วยแรง หากคนจักเสมอมิได้ อาจปราบเหล่าข้าศึก มีเมืองกว้าง ช้างหลาย”

หลักฐานเหล่านี้ล้วนยืนยันว่า ศิลปศาสตร์การต่อสู้ และการสงครามนั้น เป็นที่รับรู้และถ่ายทอดกันจากพระเถระจารย์ ซึ่งเป็นที่นับถือของหมู่ชนเมืองศรีพระมหาเกษัตริย์คังนั้น พระเถระเจ้า จึงเหมือนตัวจักรสำคัญอันหนึ่ง ในการขึ้นชี้นาย ของชาติบ้านเมืองในยุคนั้น ดังเช่น

พระอาจารย์คง แห่งวัดพุทธไสยาสน์

สมเด็จพระพลรัตน์ วัดป่าแก้ว

พระมหานาคแห่งวัดทุ่งกุษาทอง

พระอาจารย์ธรรมโชติ วัดเขานางบวช

ผู้นำแห่งบ้านบางระจัน

หลวงปู่กลิ่น วัดพระญาติ

หลวงปู่เทียม วัดกษัตริย์ราช

และอีกมากมายหลายท่านด้วยกัน ซึ่งมีต้องสงสัยเลยว่า คราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ (พ.ศ. ๒๑๑๐) ข้าศึกจึงจ้องฆ่าพระสงฆ์ และทำลายวัดวาอาราม ซึ่งมีอยู่ในบริเวณเกาะเมืองกว่า ๔๒๐ วัดเพื่ออะไร อาจมีข้อสงสัยว่า ภิกษุในพระพุทธศาสนา สอนการต่อสู้และใช้อาวุธในวัดได้หรือ

ในสังคมไทยสมัยโบราณ ซึ่งเป็นยุครวบรวมอาณาจักรก่อตั้งนครรัฐขนาดใหญ่ กับภิกษุผู้รอบรู้ในทางพิชัยสงครามกับจิตวิทยา สังคมนี้จึงเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับชาวสยามที่กำลังต้องพัฒนาคน จากความเป็น “ไทย” เผ่าเล็ก ขึ้นสู่ความเป็นนคร และอาณาจักรย่อมต้องอาศัยพระภิกษุผู้รอบรู้ในพุทธศาสนา เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทุกประการให้ วัดจึง

กลายเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและ เป็นบ่อเกิดของศิลปกรรมทุกแขนง

ทั้งนี้เพราะพระภิกษุผู้เป็นนักบวชในยุคต้นๆ ส่วนใหญ่มาจากนักรบ นักปราชญ์ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็อดีตนักรบ มีเชื้อสายอยู่ในวรรณะกษัตริย์ ตามระบบสังคมโบราณ โดยเหตุที่อริยะปราชญ์ มหาภูมิ สมณะนักสิทธิ์ ผู้เป็นพุทธสาวกส่วนใหญ่ มักมีอดีตเป็นราชา เป็นราชบุตร เป็นมหาอำมาตย์ และขุนพล ผู้เจนจบในสรรพวิทยา ทำให้พุทธศาสนาในอดีตรุ่งเรือง เข้มแข็ง และทรงอิทธิพล ทั้งทางโลก และทางธรรม ฉะนั้น สรรพ-วิทยาพิสดารมหัศจรรย์ จึงถูกถ่ายทอด ควบคู่ไปกับ

ปรัชญาทางธรรม ผู้คนแดนที่พุทธสาวกได้จาริกไปถึง ซึ่งมีผลต่อการรวมกลุ่มขึ้นเป็นอาณาจักรสยามอย่างใหญ่หลวง ความถวิลของศาสตร์โบราณแฝงเร้นมากับปรัชญาของงาม ปราบกฎระจัดกระจายอยู่ในบันทึกเกี่ยวกับการพิไชยสงครามอย่างเด่นชัด

ขอย้อนกลับไปสู่อุบัติ สหายที่ยึดโยงชนเผ่าไทย เพื่อสืบสานความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หากไม่มีวันนั้น เราลูกหลานไทย จะมีวันนี้หรือ

ศิลปศาสตร์การต่อสู้ประจำชาติไทย การต่อสู้ด้วยอาวุธไทยโบราณ เป็นศิลปะการป้องกันตัวที่พัฒนามาจากตำรา “พิไชยสงคราม” มีทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ที่รู้จักในปัจจุบันว่า “มวยไทย” และการต่อสู้ด้วยอาวุธต่างๆ ทั้งสั้น-ยาว ซึ่งเรียกขานกันนาม ของวิชา “กระบี่ - กระบอง”

ตำราพิไชยสงคราม ได้มีการพัฒนาจดบันทึกรวบรวมขึ้นเป็นครั้งแรกราว พ.ศ. ๒๐๔๑ ในแผ่นดินของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐาธิราช) แห่งกรุงศรีอยุธยา และได้ปรับปรุงแก้ไขในรัชกาลแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยนำเอาตำราของมอญและพม่าเข้ามาสอบทานด้วย และเหตุที่ตำรานี้เป็นที่หวงแหนปิดบัง ใช้ฝึกฝนเฉพาะผู้ที่ เป็น เจ้าฟ้าพระมหากษัตริย์ และแม่ทัพ

นายกองเท่านั้น บุคคลสามัญ ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้เป็น
เด็ดขาด ครั้นเสียกรุง

พ.ศ. (๒๓๑๐) ต้นฉบับเดิมได้สูญหายไป เหลือแต่ที่จำกัน
ไว้คนละเล็กน้อยเท่านั้น จนถึง สมเด็จพระบรมราชาเจ้า
มหาศักดิพลเสน (กรมพระราชวังบวรในรัชกาลที่๓) ได้
ทรงพระกรุณาโปรดให้รวบรวมขึ้น แต่ก็ไม่ครบถ้วน
สมบูรณ์ เหมือนดังแต่ก่อน หลักสำคัญของตำราพิไชย
สงคราม ที่ได้รวบรวมขึ้นใหม่นี้ ว่าด้วยการรบ การต่อสู้
จำแนกเป็น

๑. ว่าด้วยเหตุแห่งสงคราม

๒. ว่าด้วยอุบายแห่งสงคราม

๓. ว่าด้วยยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีทางการรบ เพื่อเอาชนะแก่
ข้าศึก รวมถึงการใช้จิตวิทยา นิमित ฤกษ์ยาม รวมทั้ง เลข
ยันต์ โหราศาสตร์ และอาถรรพศาสตร์ต่างๆ ดังเช่นใน
พงศาวดารระบุว่า นักรบสมัยอยุธยา จำเป็น

ต้องรอบรู้ ในศิลปะต่างๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในการทำ
สงคราม โดยระบุถึงพระราเมศวรว่าพระองค์ทรงเฉลียว
ฉลาดและรอบคอบ ทรงกล้าหาญในการใช้อาวุธบนหลัง
ช้างและหลังม้า เท่ากับบนพื้นแผ่นดิน และยังสะท้อนให้
เห็น แม้ในวรรณกรรมเรื่อง “ขุนช้าง ขุนแผน” โดยกล่าวว่

สะกดทัพจับคนทั้งปลุกผี

ผูกพยนต์ฤทธิกำแหงหาญ

ปถมังกำบังตนทนทาน

สะเดาะदान ไช้ฤกษ์แจประจักษ์ใจ

ทั้งพิไชยสงครามล้วนความรู้

อาจจะปราบศัตรูไม่สู้ได้

ฤกษ์ฆานาทีทุกสิ่งไป

ทั้งเสกโบมะขามเป็นต่อแดน

ชำนาญทั้งกลศึกลึกลับ

กุมพลแม่ทัพนับตั้งแสน

สู้ศึกได้สิ้นทั้งดินแดน

มหาละลวยสุดแสนแสนหัตถ์

จิ้งจิ้ง ขลึงคะนองล่องหน

ฤทธิรณแรงราวกับราชสีห์

ถอนอาถรรพ์กันประกอบประกันมี

เลี้ยงผีพรายกระซิบทุกสิ่งไป.....ฯ

จากจดหมายเหตุของ “ลาลูแบร์” ราชทูต
ฝรั่งเศส บันทึกไว้ว่า ในสมัยนั้นสมเด็จพระนารายณ์
มหาราช ได้จัดพระราชทูต ไปเจริญสัมพันธไมตรีกับ
ฝรั่งเศส สมเด็จพระเจ้าหลุยที่๑๔ ทรงมีพระดำริ จะแสดง
ความสามารถของทหาร ของพระองค์ ให้ราชทูตไทยเห็น
จึงตรัสให้ราชทูตไทยเข้าไป แล้วให้ทหารแม่นปืน ๕๐๐
นาย มายิงปืนให้ดู ไม่มีใครยิงพลาดสักคน แล้วโปรดให้
ล่ามมาถามราชทูตไทยว่า ทหารแม่นปืนเหมือนดั่งนี้
พระนครศรีอยุธยา มีหรือไม่มี ราชทูตไทยตอบทันทีว่า
ทหารแม่นปืน ดั่งนี้เจ้ากรุงศรีอยุธยามีได้นับถือใช้สอยเลย
แต่พระองค์ทรงโปรดทหารดีมีวิชา อันปืนยิงมา มีอาจ
ถูกต้องกาย และทหารบางพวกเข้าไปโดยข้าศึก มิได้เห็น
ตัว ตัดเอาศีรษะนายทัพข้าศึกมาถวายได้ ทหารบางพวกก็
คงทนต่อศาสตราอาวุธต่างๆจะยิง ฟันแทงประการใด ก็
มิได้เข้าเนื้อหนึ่ง ทหารมีวิชาดั่งนี้ จึงทรงกรุณาชุบเลี้ยงไว้
ใช้สอยสำหรับพระนคร พระเจ้ากรุงฝรั่งเศส มิได้ทรงเชื่อ
ตรัสว่า อวดโอ้เกินนัก ทหารไทยที่มีวิชาดั่งกล่าวมีมาใน
ขณะทูตหรือไม่ จักได้ทอดพระเนตรให้ประจักษ์ ราชทูต
ตอบว่า ทหารที่มานี้เป็นทหารกองนอก มีวิชาบ้างแต่เพียง
เล็กน้อย หากมีพระประสงค์จะแสดงให้ปรากฏ

รุ่งเช้าราชทูตปาน จึงให้พระเถระเจ้าซึ่งติดตาม
ไปด้วย แต่งศิษย์ ๑๖ คน ผูกเครื่องลี้ดลงเลขยันต์ คาถา
ศาสตราคม ไล่กางเกง เสือหมวก ล้วนสีแดงทั้งสิ้นแล้ว
กราบบังคมทูล พระเจ้ากรุงฝรั่งเศส ให้ทหารแม่นปืนทั้ง
๕๐๐ ระดมยิงทหารไทยพร้อมกัน

ด้วยอำนาจแห่งคุณพระรัตนตรัย และคุณบิดา
มารดา ครูบาอาจารย์ พลฝรั่งทั้งหลายยิงปืนนกสับ ทั้งใกล้
และไกล เป็นหลายครั้ง เพลงศิลาปากนกโมติด ดินดำ
กระสุนมิได้ลั่นสักกระบอกเดียว

พลปืนฝรั่งต่างตกตะลึง งุนงงในเหตุการณ์ พอ
ได้ยินรับสั่งให้ยิงอีกปืนทั้ง ๕๐๐ กระบอกก็ถนัดสนั่น

ห้วนไหว แต่หาถูกทหารไทยผู้หนึ่งผู้ใดไม่ เป็นที่โจษจัน กันเสียงกระหึ่มในหมู่ทหารฝรั่งเศสและผู้เฝ้าดู แล้วตรีศถามราชทูต(เจ้าพระยาโกษาธิบดี ปาน) ทหารไทย ที่มีวิชาคุณวิเศษเยี่ยงนี้ ในพระนครศรีอยุธยาไม่น้อยเท่าใด ราชทูตตอบอย่าง อดอง ที่แสดงให้ทอดพระเนตรนั้น เป็นวิชาอย่างต่ำ อันทหารที่มีคุณวิเศษกว่านี้ในพระนคร มีจำนวนมากมายนัก

ได้ทรงฟังก็เชื่อ เกรงฝีมือทหารไทยยิ่งนัก ตรีศถาสั่งให้ ลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศส เบิกปืนใหญ่ที่ทันสมัยที่สุด ๑๖ กระบอก เป็นบรรณาการน้อมเกล้าถวายแด่พระเจ้ากรุงอยุธยา (พระนารายณ์มหาราช)

จะเห็นว่าวิถีชีวิตของคนไทยโบราณผูกพันอยู่กับวัดในพระพุทธศาสนา เริ่มตั้งแต่เด็กศึกษาเล่าเรียนก็อยู่กับวัด ถ่ายทอดศิลปวิทยาที่อยู่ทีวัด จะทำการใดก็เข้าวัด ปรีกษาหาฤกษ์ยาม แม้วาระสุดท้ายก็หนีไม่พ้นวัด ฉะนั้น สถาบันการศึกษา ทางสังคม ทางการเมือง และศิลปกรรมทุกแขนง จึงเกิดจากวัดทั้งสิ้น

การออกศึกสงครามทุกครั้ง แม่ทัพต้องอัญเชิญพระพุทธรูปติดหลังช้าง ไปในกองทัพทุกครั้ง จนเรียกติดปากว่า “พระชัยหลังช้าง” ชงชัยแต่ละองค์ต้องมีพระอยู่ปลายยอด เรียก “พระยอดธง” เป็นต้น

- ทำไมต้องนำพระพุทธรูปไปด้วย มีเหตุผลว่า
- ประการหนึ่ง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ
  - ประการสอง เพื่อต้องการที่จะบอกให้รู้ว่า พระองค์ต่อสู้ ปกป้องรักษาผืนแผ่นดินนี้ เพื่อถวายแด่พระพุทธศาสนา ถวายพระพุทธเจ้า ให้เป็นดินแดนของศาสนา
  - ประการที่สาม เพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่า พระองค์ไปรบศึกครั้งใด มิใช่เพื่อความโหดร้าย แต่ทำไปเพื่อปกป้องประชาชนและบวรพระพุทธศาสนา ยุคสมัย รัตนโกสินทร์ นั้น มีอารยธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามาเบ่งบานในบ้านเมืองเรา ในที่สุดพระมหากษัตริย์ต้องถึงขนาดออกบรรพชาอุปสมบท เพื่อฟื้นฟูและปกป้องพุทธศาสนา ถึง

ขนาดรัชกาลที่ ๖ พระองค์ทรงจัดตั้ง “กองเสือป่า” และเอาคำสั่งสอน ใน พระพุทธศาสนา ไปเทศน์อบรมเสือป่า ที่เรียกว่า “เทศนาเสือป่า”

ทรงเน้นความเสียสละ ความสันโดษ ท้ายสุดทรงยกย่องพระพุทธศาสนาถึงขั้นเปลี่ยนธงชาติขึ้นมาเป็น “ธงไตรรงค์”

สีแดง หมายถึง ชาติ

สีขาว หมายถึง ศาสนา

สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์

จะเห็นว่าพระองค์ทรงเน้นพระพุทธศาสนาไว้อย่างชัดเจน หมายความว่า แผ่นดินไทยนี้ ถ้าจะมีการติดต่อแผ่นดิน องค์กรชทายาท จะต้องเป็น พุทธมามะกะเท่านั้น

ลัทธิความเชื่อ ความเร้นลับมหัศจรรย์ เป็นสิ่งที่น่ารู้ น่าศึกษา ความเปลี่ยนแปลงในอดีตจำเป็นต้องรู้ หากเรา ท่าน ไม่รู้จักอดีต ก็เหมือนเดินเรือในท้องทะเล โดยปราศจากเข็มทิศ และหางเสือ

ปัจจุบันความเจริญ และเทคโนโลยีของโลก ตะวันตกเจริญก้าวหน้า ไม่มีใครสามารถปฏิเสธได้ แต่สิ่งเหล่านี้ หาได้ยกระดับจิตใจของคนปัจจุบันให้สูงขึ้นได้ไม่มี แต่ทำให้หลงใหล ในวัตถุนิยม มุ่งแต่ความสุขทางโลก จนเกินขอบเขตของความสมดุลย์ ตามกฎแห่งธรรมชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เป็นมรดกของคนไทย ที่บรรพบุรุษมอบให้ โฉนดเลยเราจึงทอดทิ้ง ทำลายทิ้งๆที่สิ่งเหล่านี้มีความเหมาะสมกับสังคมมนุษย์ และวิถีชีวิตของแผ่นดินนี้ ที่ชื่อ “ไทย”

ทุกชาติ ทุกภาษา ต่างก็มีสถาบัน อันเป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยกันทั้งนั้นเปรียบเสมือนกับ อนุสรณ์สถาน ที่ควรรำลึกและจดจำ อันนับเป็นเกียรติภูมิของแผ่นดิน ที่ควรยกย่องและศึกษา ตัวอย่างเช่น

ถ้าพูดถึงสถาบันที่ยิ่งใหญ่ และเชิดหน้าชูตาของคนจีน ในอดีต เราท่านก็จะต้องนึกถึง “วัดเส้าหลิน” ญี่ปุ่นก็หนีไม่พ้น “สำนักโคโดกัน” อินเดีย ก็ต้องสำนัก ทิศปาโมกข์ เมืองดักคิลลา

พม่า ซึ่งเป็นคู่สงคราม กับเรามายาวนานนับร้อยปี ก็มี
สถาบันที่ขบถคือ “สำนักดาตะญี่”

แล้ว ไทย ละ ถ้าในอดีต ทุกคนต้องรู้จักกันเป็นอย่างดี
แน่นอน เพราะนอกจากจะเป็นสถาบันสอนการต่อสู้ และ
ศิลปะวิทยาการทุกแขนงแล้ว ยังเป็นอนุสรณ์ แห่งการ
สร้างชาติของ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒

ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา หรือรู้จักกัน ในนาม “วัด
พุทธไสวรรย์”

ภาพประวัติศาสตร์จารึกไว้ว่า พระองค์อพยพ
ผู้คนหนีโรคระบาด มาสร้างแผ่นดินใหม่ ณ ท่งหนอง-
โสน ต.ลำไถลุ่ม หรือเวียงเหล็ก เมื่อพุทธศักราช ๑๘๕๑
เมื่อสถาปนาพระนครศรีอยุธยา เสร็จแล้ว จึงสร้างวัดพุทธ
ไสวรรย์ ณ สถานที่ ที่พระองค์ประทับบัญชาการ เพื่อ
เป็นอนุสรณ์แห่งการสร้างชาติ สร้างแผ่นดิน สั่งสอน
อบรม ศิลปะวิทยาการทุกแขนง แม้กระทั่ง ยุทธศาสตร์
ยุทธวิธี ทางการต่อสู้ และการปกครอง

แม้แต่ องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระ
เอกาทศรถ พระเจ้าตากสิน พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
และสมเด็จพระรามาธิบดีจักราชเจ้ามหา
สุรสิงหนาท ตลอดจนขุนพล ขุนทัพทั้งปวงก็ศึกษาเล่า
เรียนจากวัดนี้ทั้งสิ้น บริเวณลานวัดคลาคล่ำไปด้วยเหล่า
ทหาร ที่กำลังขะมักเขม้น อยู่กับการฝึกซ้อมอาวุธ เพื่อ
เตรียมความพร้อมไว้ในวันศึก พระสงฆ์องค์เจ้าก็เทศนา
อบรม ญาติโยม อุบาสก อุบาสิกา ให้ตั้งตัวอยู่ในความไม่
ประมาท ตั้งมั่นอยู่ใน ทาน ศีล ภาวนา ประชาชนทั่วไป
ต่างเดินซื้อขายแลกเปลี่ยน ค้าขายกันอย่างหน้าซื้อ ตาขาย

วัดพุทธไสวรรย์ อันเคยเป็นที่พำนักจำพรรษา
ของอริยวงศา คุณปรมาจารย์ (หลวงปู่ทวด เขียบน้ำทะเล
จืด) ในแผ่นดินพระเอกาทศรถ

วัดพุทธไสวรรย์ อันเป็นวัดที่พระอุบาลีประทับ
และนำพระสงฆ์ ไปสืบทอด พุทธศาสนาในลังกา จนได้
ชื่อว่า “อุบาลีวงศ์ หรือ สยามวงศ์”

วัดพุทธไสวรรย์ อันเป็นที่ประทับของสมเด็จพระ
พระพุทธโฆษาจารย์ พระอาจารย์ ของสมเด็จพระนารายณ์
มหาราช และเป็นวัดที่สมเด็จพระเพทราชาทรงผนวช

บัดนี้ วัดพุทธไสวรรย์ เกือบจะกลายเป็นวัดร้าง
มีแต่ซากปรักหักพัง และเสียงแซ่ซ้องของเหล่านกกา สิ่ง
เหล่านี้ได้ปลุกสำนึก จิตตภวังค์ไปถึงอดีต “คนไทยนี้!
สิ้นฝีมือแล้วหรือ! บ้านเมืองถึงได้ย่อยยับถึงเพียงนี้” เพราะ
สิ้นคิดไม่ถึกัน วัดวาอาราม ปราสาทราชมนต์เกียรติอันวิจิตร
ใหญ่โตโอฬาร ต้องปล้นสูญสิ้น ทุกสิ่งอย่าง อันเป็น ความ
รุ่งเรือง ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ ที่สร้างสม
เพิ่มพูนกันมา ด้วยช่วงเวลาอันยาวนาน กว่า ๔๑๑ ปีหมด
สิ้นเพียงนี้

ดาวเดือนคืนฟ้าจะอาเพศ

อุบัติเหตุเกิดทั่วทุกทิศาน

มหาเมฆจะลุกเป็นเพลิงกาฬ

เกิดนิมิตพิสดารทุกบ้านเมือง

พระคงกาจะแดงเคืองคั่งเลือดคน

ผีเมืองนั้นจะออกไปอยู่ไพร

พระเสื้อเมืองจะเอาตัวหนี

พระกาฬกลีจะเข้ามาเป็นไฉ

พระธรณีจะตอกให้

ออกพระกาฬจะไหม้อยู่เกรียมกรม

จะบังเกิดเทพสมิศักดิ์บุญ

ฝูงผีจะวิ่งเข้าปดอมคน

กรุงประเทศราชธานี

จะบังเกิดพระกาฬกลีทุกแห่งหน

จะอ้างว้างอกใจทั้งไพร่พล

จะสาละวนทั่วโลกหญิงชาย

จะร้อนอกขมาประชาราษฎร์

จะเกิดเหตุเป็นอุบาทว์นั้นมากมาย

จะบรรพมาพันกันมากมาย

ฝูงชนจะล้มตายกันเป็นเบือ

ทางน้ำจะแห้งเป็นทางบก

เวียงวังจะรกรเป็นป่าเลื้อย.....

นี่คือความตอนหนึ่ง จากเพลงยาวพยากรณ์
กรุงศรีอยุธยา ซึ่งไม่ทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้แต่ง และแต่ง
ขึ้นเมื่อใด แต่ชาวกรุงศรีอยุธยา ได้อ่านเพลงยาวนี้กัน
อย่างแพร่หลาย อ่านแล้ว ก็บังเกิดความกลัว จับขัง
หัวใจ

ด้วยอายุแผ่นดิน กรุงศรีอยุธยาจะถึงกาลขาด
จึงอาเพศเห็นประหลาดนิมิต

- พระประธานวัดพนังเชิง น้ำพระเนตรไหลลงมา
จรดพระนาคี
- ในวันนั้นพระศรีสรรเพชญ์นั้นเล่า พระบรม
ไตรโลกนารถระอุระแตก ดวงพระเนตรตกลง
มาที่ตักเป็นอัศจรรย์
- พระเจดีย์วัดราชบูรณะ กาบิณมาเสียบตายอยู่
ปลายยอด โดยอาเพศ
- บรรดาเต่า ตะพาบ ซึ่งอยู่ในลำน้ำ ต่างเดิน
เกลื่อนกลาดบนท้องถนนทั่วพระนคร
- รูปพระนเรศวรเจ้าในโรงแสงใน กระที่บพระ
บาทสนั่นไปทั้งสี่ทิศ อากาศวิปริตไปต่างๆ
นานา บอกเหตุ ลางจะเสียดกรุง นี่คือบันทึก
พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ในเกือบจะหน้า
สุดท้าย ตั้งแต่ข้าศึกล้อมกรุงขุนนางใหญ่น้อย
อาสาออกรบรบแตกยับเยินเข้ามา ที่สุดจนขุน
นางจีน ขุนนางแขก ขุนนางฝรั่ง ขุนนางมอญ
ขุนนางลาว และนายโจรท้ายช่อง ชวนกันออก
อาสาตีกองทัพข้าศึก ก็มีได้ชัยชนะ กับถูกฆ่า
ฟันล้มตายแตกเข้ามาสิ้น ข้างฝ่ายในกรุงนั้นเล่า
เกิดผู้ร้ายชุกชุม โจรปล้นมิได้ขาด คนอดหิว
โซเป็นอันมากที่หนีไปหาข้าศึกก็เนื่องๆ แล้ว
ข้าศึกก็ทำสะพานทำนบรอเข้ามา ขุดคูเมืองสร้าง
เชิงกำแพง และตั้งป้อมศาลาดิน ตั้งค่ายวัดแม่
นางปลื้ม วัดศรีโพธิ์ ข้างในกรุงจึงให้ชักปืน
ปราบหงสาออกไปตั้งรับที่ริมท่าทราย กระสุน
แรกประจูดินน้อย ต่ำไปถูกคลัง ครั้นประจูดิน
มากขึ้น โด่งข้ามวัดศรีโพธิ์ไป

- แล้ววาระสุดท้าย.....ของ.....กรุงศรี
อยุธยา.....ก็มาถึง

เพลาย่ำ ๔ โมง ข้าศึกยิงปืนป้อมสูง วัดกา
ร้อง วัดนางปลื้ม ระดมเข้ามาในกรุงเอาเพลิงจุดเชื้อ ที่
รากกำแพง ครั้นเพลาค่ำกำแพงทรุดข้าศึก ก็เข้ากรุงได้
เข้าพระราชวังและวัดพระศรีสรรเพชญ์กวาดเอาภักษัตริย์ขัด
ดียววงศ์และท้าวพระยาเสนาบดี อพยพครอบครัวทั้งปวง
ไป

วันนั้น คือ วันอังคาร เดือน ๕ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีกุน นพศกจุล
ศักราช ๑๑๒๕ ตรงกับวันอังคารที่ ๗ เมษายน
พุทธศักราช ๒๓๑๐ ค่ำคืนนั้น พระจันทร์ทอแสงอยู่
เหนืออยุธยา เมื่อข้าศึกเผากำแพงเมืองทรุดเข้ากรุงได้ อีก
ไม่กี่ชั่วโมงต่อมา โปนราก็โหมไหม้ไปทั่วทั้งกรุง
ทหารโจรจากบ้านมุกโซไป ก็ไล่ฟันทุกคนที่ขวางหน้า
มุ่งไปทำลายพระราชวังหลวง และวัดพระศรีสรรเพชญ์
โดยกวาดสมบัติสารพัด แม้กระทั่งพระศรีสรรเพชญ์
พระพุทธรูปทองคำองค์ใหญ่หุ้มหีมา ก็ถูกเผาหลอมเอา
ทองคำไป ตามท้องถนนหนทาง เกลื่อนไปด้วยซากศพ
กลิ่นคาวเลือดคละคลุ้ง มีแต่เสียงหวีดร้องของเด็กและผู้หญิง

วันกรุงแตกนั้นมีผู้คนหนีข้าศึกแออัดอยู่ราวหนึ่ง
แสนหนึ่งหมื่น คนจำนวนนี้ถูกข้าศึกฆ่าตายไปกว่าครึ่ง

บาทหลวงชาวฝรั่งเศสคนหนึ่งชื่อว่า เซนต์เออร์
บริโกด์ นักสอนศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้เขียน
รายงานถึงคณะต่างประเทศที่กรุงปารีส เล่าถึงเหตุการณ์
ในวันกรุงแตก ตอนหนึ่งว่า

ข้าศึกได้จับข้าพเจ้า และมองซิเออร์ดาบราเก่า
กับพวกเข้ารีตไปยัง วัดท่าใหม่ ข้าศึกเที่ยวเอาไฟเผา
บ้านเมือง ทบตอยข้าวของ และฆ่าฟันผู้คนทั่วไปหมด
..... ไม่เลือกว่า หญิง ชาย มีเงิน ไม่มีเงิน ก็ฆ่าเสียสิ้น
แม้หญิงตั้งครรภ์ก็ฟันขึ้นต่อ ผ้าท้องออกดู น่าสังเวช
และสลดหดหู่ยิ่งนัก แต่ข้าศึกพยายามฆ่าพวกพระสงฆ์

มากกว่า และฆ่าเสียนับไม่ถ้วน ข้าพเจ้าเห็นข้าศึกฆ่า
พระสงฆ์ ในเช้าวันนั้น กว่า ๒๐ องค์

เมื่อข้าศึกเผาบ้านเมืองตลอดจนพระราชวังและ
วัดวาอารามสิ้นแล้ว จึงเตรียมการยกกลับไป ทิ้งข้าศึก
ออกจากกรุงเมื่อ ๑๕ เมษายน คริสต์ศักราช ๑๗๖๗
(พ.ศ.๒๓๑๐)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พร้อมด้วยทหาร
หาญผู้กล้าทั้งหลาย ได้ทรงล่าบาศรากล้า กอบกู้ผืน
แผ่นดิน คนไทยจึงมีบ้าน มีเมือง มีแผ่นดินมาจนถึง
ปัจจุบัน

กรประนมก้มเกล้าน้ำดวงจิต

น้อมอุทิศฝากกายถวายเศียร

รำลึกคุณบรรพไทยได้พากเพียร

ได้ร่ำเรียนรบสู้ชาติไทย

แต่โบราณนานมาไทยกล้าแกร่ง

ชั้นแข็งเพลงอาวุธสุดเปรียบได้

อยุธยาตกอับย่อยยับไป

เหตุมิใช่คนไทยไร้ฝีมือ

เพราะแตกความสามัคคีธานีล่ม

ประเทศจอมแต่ไทยไม่ไร้ชื่อ

วิชาการดาบไทยได้ฝึกปรือ

ได้ยึดถือกอบก่อก่อนมา

นครศรีอยุธยาธานี

จึงไม่สิ้นคนคิดตั้งที่ว่า

เอกราชชาติไทยได้คืนมา

ด้วยวิชาดาบไทยได้เจือจุน

รำบวงหมู่จิตอัญชลี

บรรพชนท่านที่เคยเกื้อหนุน

จงสถิตคู่ด้วยช่วยเอานูญ

การอุทิศไทยในปัจจุบัน

บันดาลผลจิตชื่อถือสัจจะ

มีพละเริงแรงแข็งขยัน

ให้ดาบไทยคู่ไทยไปนิรันดร

ดำรงมั่นคู่ฟ้าชาตรี

ดาบเอี้ยดาบไทย

เคยยิ่งใหญ่ทั่วถิ่นแผ่นดินสยาม

ได้ปราบศึกศัตรูคู่สงคราม

ปราบเสี้ยนหนามแผ่นดินไทยมา

ครั้งโบราณนานมาออกหน้าทัพ

ขวับ ขวับ หวดซ้าย ปายขวา

เหมือนหญ้าแพรกแหลกไปในพริบตา

ค้ำค้ำมรรณาด้วยดาบไทย

คมดาบนี้ที่ปกป้องคุ้มครองเขต

ในประเทศเขตชั้นธรรณยิ่งใหญ่

ได้ร่วมพี่ร่วมน้องของชาวไทย

ขอเทิดไว้เหนือเกล้า ชั่วฟ้าดิน

ตกถึงเหล่าลูกหลานทหารกล้า

วันเวลาล่วงลับกลับล้มสิ้น

นึกถึงร่างที่ย่อยยับทับถมดิน

ท่านยอมสิ้นชีพเพื่อเหลือปฐพี

เราจะรักษาชาติศาสน์กษัตริย์

จะยืนหยัด แลกชีวิตไม่คิดหนี

ถิ่นของเราจะไม่ให้ใครย่ำยี

จะยอมพลีชีพเช่นบรรพไทย

ถูกเขารานต้องร่นมาถึงนี้

จะเป็นที่สุดสิ้นในถิ่นใหม่

ขอพวกเราเพื่อนพ้องพี่น้องไทย

จงร่วมใจสมัครสามัคคี

ข้างหน้าแล้วถูเขารอบเป็นขอบขันธุ์

ข้างหลังนั้นน้ำล้อมไม่ยอมหนี

ท่านตั้งหลักปักธงที่ตรงนี้

ในถิ่นที่ปากบั่นมั่งมื่นมา

แผ่นดินนี้เราหวงคั่งดวงใจ

ขอเทพไท่ปกป้องช่วยรักษา

สิ่งศักดิ์สิทธิ์พระสยามเทวา

ช่วยรักษาให้ไทยรอดปลอดภัยพล

สรวมชีพบังคมบรมบาท

พระอิศโรริราชเรืองศรี
ข้าพระบาท ขอประทานพระบารมี
ปกเกล้าประชาชนชาวไทย
ให้อยู่เป็นสุขสำราญ
ปราศจากภัยพาลน้อยใหญ่
ปลอดภัยจากอุบาทว์ใดๆ
ประสูสุข โชคชัยพัฒนา
มันผู้ใดคิดร้ายทำลายชาติ

ทำลายพระบวรศาสนา
ทำลายพระบรมเดชา
ขอเทวอายุไว้ซึ่งชีวิต

จงสังหารพลาญแผลงด้วยสายฟ้า
ฟาดผ่าลงไปให้ศักดิ์สิทธิ์
มอดม้วยบรรลัยด้วยเทวฤทธิ์
ให้สาสมความคิดไม่เว้นตัว
ภูจะปกป้องขอบขัณฑสีมา
พระสยามเทวาธิราชไว้
กรุงศรีเศยกละคลั่งด้วยสี่เลือด
แผ่นดินเคยลุกเดือดเลือดโลมไหล
แต่ไทยยังคงนานความเป็นไท
ไม่มีใครวิญญูญามจะสู้เอง
เอาไปเถิดแผ่นดินถ้ำสิ้นชาติ
เอาไปเถิดชีวิตย่ำถ้ำถักชัย
เอาไปเถิดพวกข้าถ้ำสิ้นใจ
เอาไปเถิดประเทศไทย ถ้ำไร้คน

ศิลปะศาสตร์การต่อสู้ประจำชาติไทย เป็น
เอกลักษณ์และความภูมิใจของคนไทยทุกคน ซึ่งใน
ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ ได้ทำให้เยาวชนส่วนใหญ่ลี้ม
เลือนในความมีค่าของสิ่งเหล่านี้ แม้แต่ชาวต่างชาติ ยัง
แสดงความหวังไขว่ คนไทยกำลังจะทำลายตัวเอง ด้วย
ความหลงมงายในของต่างชาติ

ถึงเวลาที่มีความจำเป็น ในการดำเนินโครงการ
สืบสานศิลปะศาสตร์การต่อสู้ประจำชาติไทย เพื่อสืบ
สานและพัฒนาศิลปะ การต่อสู้ประจำชาติแก่คนไทย

โดยมีจุดประสงค์ให้ชาวไทยตระหนักรู้ว่า ศิลปะแขนงนี้
มิใช่เป็นเพียงกีฬาที่ใช้ฝึกเล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น
แต่ในอดีตของความเป็นชาติไทย เป็นวิชาการต่อสู้ของ
นักรบ ที่ใช้ปกป้องบ้านเมือง รักษาและคงความเป็นเอก
ราชของชาติมาช้านาน และเป็นที่น่าภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่
ศิลปะการต่อสู้แขนงนี้ นับเป็นหนึ่งในโลก ที่เคียง
คู่มากับสายเลือดไทยมายาวนานนับพันปี ในขณะที่เพื่อน
บ้าน ซึ่งเป็นประเทศคู่สงครามอันสำคัญยิ่งของไทยใน
อดีตต้องตกอยู่ภายใต้การยึดครองของชาติมหาอำนาจ
ตะวันตก วิชานี้จึงสูญสิ้นไปอย่างน่าเสียดาย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ไพบุลย์ เจตธารงค์ อารรพณ์ในสยาม กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ธงสีฟ้า
- [2] ศรีศักร วัลลิโภคม ศิลวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ ไทยน้อย
ไทยใหญ่ ไทยสยาม กรุงเทพฯ : มติชน, 2534
- [3] วีระ อัมพันธุ์ สุข ความเป็นไทย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
คุรุสภา 353 หน้า
- [4] เอนก นาวิกมูล คนไทยอยู่ที่นี่ กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ คุรุสภา
- [5] จุลทัศน์ พิชัยวานนท์ ร้อยรสบทกลอน กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย